

1 Pita

Nəkwəkwə yame Pita rimnəkupən mirai

Nəgkiarien kwəkwə kape nəkwəkwə e 1 Pita

?Pa rimirai nəkwəkwə e? Pita rimirai nəkwəkwə e.

?Rimirai ramvən kimi nipa? Rimirai ramvən kimi nəməhuak yamə mine kisarə ye tanə minə e Pontas mine Galesia mine Kapadosia mine Tarki mine Bitinia. Taktəkun ai, kamni kwənmhaan piəpiə a kimə Tarki.

?Nimraghien rimnhawor pən iran mine ye nipig rimirai? Ye nipig a, yamehuə kape Rom, nhagin e Nero, ramoriah pik niməhuak minə. Mivəhsi-pən narpinien kimi nəməhuak minə tiksın, mhopni tiksın. Mərig ripəh nuhyen Pita.

?Rimirai nəkwəkwə e tuk naha? Pita rorkeikei mə tukrivəh-si haktə nərigien kape nəməhuak yamə mine kasərig nəmhəyen. Morkeikei mə tuksərer tim tim ye kapəriə nhatətəyen kini misor norien yame rhuve, nar apnapig tukmə nahasien ramvən tuk əriə.

Pita ramokrən huvə irəriə

1 ¹Yo Pita, yo aposol kirik kape Yesu Kristo. Yakamni-pre rhuve tuk əmiə yamə mine nakasarə ikin minə fam apa ye provins minə e Pontas mine Galesia mine Kapadosia mine Tarki mine Bitinia. Kughen rimirpen ta əmiə; iməmiə ikin pəh nien mə ye tokrei tanə e, mərig kimiə yepsipis əmə eikin e. ²Kughen Rımtawə rimirpen əmiə meinai, apa kupən, in rimini kafan nərigien mərəhu, kini muirkun ta swatuk minə fam kape nimraghien kapətawə. Kini Nanmin Kafan rimnərəhu karin əmiə mə kafan narmamə minə, mə taksor nəkwai Yesu Kristo, kini nitawin rəspir əmiə ye norien has minə kapəmiə.

Pəh Kughen tukrautə ehuə pre kin kafan nihuvəyen mine nəmərinuyen kimi əmiə.

Pəh khani vi vi Kughen meinai tuksarə rerin ye rao ye neai

³!Pəh khani vi vi Kughen yame In Kughen mine Rim Yesu Kristo Yermaru kapətawə! Kughen rikin rehuə rehuə tuk ətawə, In rimnor ətawə kwəsarha min ye nimraghien vi, kini kitawə kasəruhu-pən tim tim kapətawə nərigien iran. Ror məkneikin meinai Yesu Kristo rimimragh min ye nimhəyen kafan. ⁴Kini ye nimraghien vi e, kitawə kamhawəh narimnar huvə minə apa ye rao ye neai yame Kughen rimnəruhu karin mə kapətawə. Kini nar a to ripəh nahasien, mipəh nimətiten, kini mipəh nirkəkien.^a

⁵Ye nhatəyən kapətawə, nəsaninien kape Kughen rhotkimkimin ətawə meriaji Kughen tukrivəh miragh ətawə. Kini ye Nipig Kwasig, Kughen tukrhajoun narmamə mə In ruəvəh miragh ta ətawə.^b ⁶Rikimiə tukragien pik tuk nar e, nar apnapig tukmə nipig əutən pisin pisin minə kamhauə pawk ye kapəmiə nimraghien. Mərig kamhauə tuk nipig kwakwə əmə.^c ⁷Nipig əutən minə a kwənhauə mə narmamə tuksəm nhatəyən kapəmiə mə ?nakasərer tim tim uə? Aean e gol ramser-ser, in nar kirik yame nap raməs-ta nəmtəyen iran. Kini ye norien kirikianə əmə min, nipig əutən minə kisəmhen kin nap yame raməs-ta nəmkimikien ye kapəmiə nhatəyən. Nhatəyən in rapita aean e gol. Kini Kughen tukrini vi vi əmiə tuk nhatəyən kapəmiə, mivəhsi-haktə nhagmiə, mivəh-si-pre nisaiyen ehua kimi əmiə ye nipig yame Yesu Kristo tukruə iran.^d

⁸Nimnhapəh nisəm-pakw-əyen Yesu Kristo mərig naksorkeikei In. Kini nakhapəh nisəm-pakw-əyen In ai taktəkun, mərig nakashatə iran. Kini rikimiə rukwar kin nagienien yame in rhuvə pik mapita. To nakhani nəgkiarien kirik, mərig to rapəh neriajien nagienien kapəmiə.^e ⁹Rikimiə ramagien məkneikin meinai kimiə nakwənhawəh nar e yame nimisəruhu-pən nərigien kapəmiə iran, in e mə Kughen tukrivəh miragh kapəmiə nimraghien.

¹⁰Profet kupən minə kimnhani-ərhav mə Kughen tukrivəhsi-pre nihuvəyen kimi əmiə, kini misarkut pik mə tuxharkun-ru swatuk yame Kughen tukrivəh miragh narmamə iran.^f ¹¹Nanmin kape Kristo raməmir irəriə mamhajoun əriə kin nəmhəyen yame Kristo tukrərig ye nipran, kini ai, Kughen tukripi-vəhsi-haktə In. Mərig profet kupən minə kimisarkut mə tuxharkun swatuk yame narimnar minə a tukhauə iran, mine nipig atuatur yame tukhatərhav-pə iran.^g ¹²Mərig Kughen rimnhajoun profet kupən minə mə narimnar minə a kimnhani-ərhav ye nikarin kape Kristo

^a 1:4 Kol 1:12 ^b 1:5 Jon 10:28; 17:11 ^c 1:6 Jem 1:2; 1 Pita 5:10 ^d 1:7 Prov 17:3;

Sek 13:9; Mal 3:3; Jem 1:3 ^e 1:8 Jon 20:29; 2 Kor 5:7 ^f 1:10 Mat 13:16-17

^g 1:11 Sam 22; Aes 53; Luk 24:26-27

tukhapəh nhatərhav-pəyen ye nipig kapəriə, mərig tukhatərhav-pə ye rao e kasarə iran ai taktəkun mine. Kini taktəkun ai, narmamə kamhani-ərhav nəgkiarien kape Nəvsaoyen Huvə kimi əmiə ye nəsaninien kape Nanmin kape Kughen yame ramsi-pən ye rao ye neai. Kini narimnar minə a khahuvə pik, ror məkneikin mə agelo minə min kwəsorkeikei mə taksəm mharkun narimnar yamə mine kimnhatərhav-pə.

Nimraghien yame ratuatuk

¹³Ror pən, nətərigien kapəmiə tukriskai tuk norien wok. Takasarha huvə tuk nimraghien kapəmiə. Misərəhu-pən tim tim nərigien kapəmiə ye nihuvəyen yame Kughen tukrautə-pre kin kimi əmiə ye nipig yame Yesu tukrirerig-pə min iran. ¹⁴Sor nəkwai Kughen ramhen kin yame kwajikovə huvə minə kasor nəkwai rimriə minə mine nisinriə minə. Kupan, nimnhapəh nharkunien nəfrakisien kape Kughen, masor norien has yamə mine rikimiə atuk əmə rorkeikei. Mərig taktəkun ai, takhapəh niseighanien kin norien minə a mə tukhavi-ta min nətərigien kapəmiə.^h ¹⁵Kughen e yame rimnokrən kin əmiə, In ramərhakə matuatuk. Kini ye norien kirikianə, norien minə fam yamə mine nakasor, tukasəkeikei misatuatuk ¹⁶meinai Nəkwəkwə Kape Kughen ramni mimə,

“Takasəkeikei misəmərhakə misatuatuk meinai Yo, yakamərhakə matuatuk.”
(Lev 11:44, 45; 19:2; 20:7)

¹⁷Kughen tukmə raməkir narmamə In rapəh norien ror pisin kimi narmamə tiksın. Ror məkneikin, tukmə naksokrən pawk kin In mə Rimimiə, mərig ye nimraghien kapəmiə ye tokrei tanə e, takasəkeikei mhasiai huvə In, misarə ye tokrei tanə e rəmhen kin yepsipis minə əmə tiksınⁱ ¹⁸⁻¹⁹meinai nakwənharkun mə pəh nien mə Kughen rimnarpin nimraghien kapəmiə kin narimnar yamə mine tukharkək tuk nipig kirik rəmhen kin gol uə silva; mərig rimnarpin nimraghien kapəmiə kin nitaw Tini Keikei Yesu Kristo, yame In rəmhen kin kwaji sipsip huvə kirik yame nəmkimikien rirkək əfrakis iran. In rimirisin əmiə ye nimraghien yame rahas yame kapəmiə kaha minə kimishajoun əmiə kin kupən.^j ²⁰Kughen rimirpen ta Kristo apa kupən, ye nipig yame ripəh nor-hanəyen tanimtanə; mərig taktəkun ai, kwənhauə ipakə tuk Nipig Kwasig, kini Kughen rimnor əpu In, mə tukruə miwəhsi-pre nihuvəyen kimi əmiə.^k ²¹Nakwənharkun Yesu Kristo, ror məkneikin mə nakshatətə ye Kughen yame rimivəh miragh In ye nimhəyen kafan, kini miwəhsi-haktə In miwəhsi-pən nehuəyen kimin. Ror məkneikin, takshatətə ye Kughen misərəhu-pən tim tim kapəmiə nətərigien iran.^l

²²Nakwəsəri-pən nəgkiarien əfrakis, kini miwəsəspir kapəmiə nimraghien ruauə mivi. Kimiə nakwənhauə mwəsorkeikei kimiə minə tiksın. Kini

^h 1:14 Rom 12:2; Efes 2:3; 4:17-18 ⁱ 1:17 Rom 2:11; Rev 2:23 ^j 1:19 Wok 20:28; Hib 9:12-14 ^k 1:20 2 Tim 1:9-10 ^l 1:21 Jon 14:6; Rom 5:1-2

takasəkeikei misorkeikei əmiə minə yerkimia minə fam.^m 23 Meinai nəgkiarien a rimnor əmiə nakwəsarha vi ta; nimraghien vi a, infamien rirkək. Meinai nəgkiarien kape Kughen tukraməmir kape rerin, to ripəh nirkəkien tuk nipig kirik. 24 Kini Nəkwəkwə kape Kughen ramni mimə,

“Narmamə m-fam kisəmhen əmə kin mənvhirik,

Kini nihevəyen fam kapəria kisəmhen əmə kin jihi nai.

Mənvhirik tukrimsiə, kini jihi nai tukrəsaah,

25 mərig nəgkiarien kape Yermaru ramarə kape rerin.” (Aes 40:6-8)

Kini in e nəgkiarien kape Nəvsaoyen Huvə yame narmamə kwənhani-ərhav-pre ta kimi əmiə.

2 1 Ror pən mə takasəkeikei misəpəh norien minə e ye nimraghien kapəmiə, rəmhen kin: norien m-fam kape nor-ahas-pəniən kimi narmamə, mine norien minə fam kape neikuəyen, mine nini-pikien əmə nar, mine jalus, mine norien m-fam kape nini-hahyen narmamə.” 2 Takasəkeikei misorkeikei pik nəgkiarien kape Kughen yame rəmtir huvə, rəmhen kin yame kwajikovə əmtəmtə ramasək tuk nəmahyen. Meinai Kughen rimivəh miragh əmiə, takasəkeikei misən nəgkiarien kafan miseihuə kin. 3 Kimiə nakwəsəm əpu norien kape Kughen Yermaru mharkun mə In rhuvə pik; rəmhen kin yame nakwəsən əsigəvin nəviginien kirik, mharkun mə in rhekin pik.^o

Səpaag yame ramraptərəkin nimə kape Kughen, ramragh

4 Kughen rorkeikei mə tukrivhirəkin kafan kirik nimə kin ətawə narmamə minə, kini mirpen Səpaag ye nimə kirik yame narmamə kimisarakikin ta, mərig in Səpaag huvə kirik yame Kughen tukrəkir məkupən. Kini tukmə nakhauə ye nhatətəyen kapəmiə tuk Səpaag e Kristo, 5 kimiə min naksəmhen kin səpaag yame ramragh, yame Nanmin kape Kughen rimnəkir mavhirəkin kafan kin nimə. Kini Nanmin kape Kughen raməmir irəmiə, nakasofugin ye Yesu Kristo masor narimnar yame Kughen rikin ragien tukun, rəmhen kin yame pris yame rəmrhakə rawəhsi-pən sakrefaes kimi Kughen, rikin ramagien tukun.^p 6 Rəmhen kin yame Nəkwəkwə kape Kughen rimini kupən mimə,

“Səmrū. Yimnəkir Səpaag ye nimə kirik apa Saeon^q,

In səpaag huvə kirik yame yimirpen.

Səpaag e kape nīraptərəkinien nimə,

kini narmamə yamə mine kishatətə iran, to nipig kirik khapəh nīsaursien tukun.”

(Aes 28:16)

7 Səpaag e rhuvə tuk əmiə yamə mine nakashatətə iran. Mərig narmamə yamə mine khapəh nishatətəyen iran, Səpaag e tukror-pən əria rəmhen kin yame Nəkwəkwə Kape Kughen rimini kupən mimə,

^m 1:22 Jon 13:34; Rom 12:10 ⁿ 2:1 Efes 4:22; Jem 1:21 ^o 2:3 Sam 34:8 ^p 2:5 Rom 12:1; Efes 2:21-22; Rev 1:6 ^q 2:6 Saeon, nhag pisin e Jerusalem.

“Səpaag e, yame narmamə kape nəvhirəkinien nimə kimisarakikin,
mərig Kughen rimnor in ruauə Səpaag huvə yame tukrəkir
məkupən. (Sam 118:22)

⁸Kini Nəkwəkwə kape Kughen rimini kupən mimə,
“Səpaag e tukror narmamə kamharəh-pikin, kini In Səpaag yame
tukror narmamə kamhamir.” (Aes 8:14)

Iriə kamharəh-pikin səpaag e meinai kimisəpəh nəgkiarien kape
Kughen. Kini in e nərigien kirik kape Kughen yame rimini mə iriə
tukhamir məknakin.

⁹Mərig Kughen rimirpen ta əmiə mə kafan minə, kini kimiə pris minə
kape King, kini kimiə nəmə rhakə yamə mine Kughen ramarmaru irəmiə.
Kini kimiə kwənərəus minə tiksın kape Kughen. In rimnor əmiə məkna
mə takharkun nini-ərhavyen nəgkiarien yame ravəhsi-haktə In tuk kafan
nihuvəyen mine narimnar yame In rimnor. In rimisəkirən əmiə mə
taksəta ye nəpignapien, mhauə ye nikakien huvə kafan.⁷ ¹⁰Apa kupən,
kimiə narmamə apnapig əmə; mərig taktəkun ai, kimiə kwənərəus minə
kape Kughen.⁸ Apa kupən, nimnhapəh nharkunien nihuvəyen kape
Kughen; mərig taktəkun ai, nakwənharkun nihuvəyen kape Kughen.

¹¹Yo minə tiksın yame yakorkeikei pik əmiə, pəh rikimiə tukraməsik
mə tokrei tanə e pəh nien mə rukwanu atuutuk kapəmiə. Kitawə
kisəmhən əmə kin yepsipis minə, mine nəmə iruə minə ikin e. Ror
məkneikin, yakamni-pre skai tuk əmiə mə taksərer isok tuk norien
has yamə mine nətərigien atuk əmə kapəmiə rorkeikei. Nətərigien
minə e kasoriah rikimiə rəmhən kin yame tikmir minə kasarowagin
kimi əmiə.⁹ ¹²Nipig m-fam kitawə kisarə yerki narmamə yamə mine
khapəh nhaniyen nəfrakisien ye Kughen. Kini nimraghien kapəmiə
tukraməkeikei matuatuk huvə mə tukmə kamharuk-pən pawk nəgkiarien
has irəmiə, mərig tuksəm norien huvə minə kapəmiə, kini mhasiai
Kughen ye nipig yame In tukruə məkir narmamə iran.¹⁰

Nisiaiyen nəmehuə minə

¹³Kitawə narmamə kape Yermaru, kini kisorkeikei mə tukhasiai
nhagin. Ror məkneikin, takasor nəkwai nəmehuə minə fam yamə mine
narmamə kamhavəh-sihaktə əriə mə tuksarmaru. Takasor nəkwai
yaməhuə kape gavman¹¹ yame in yaməhuə əgkəp,¹² ¹⁴mine kafan nəmehuə
yamə mine ramher yərhav kin əriə mə takasor wok kafan. Iriə tukhavən
misor narpinien kimi narmamə yamə mine kasəkapir natuakəmien
kapəriə, kini mhani vi vi narmamə yamə mine kasor norien huvə.

⁷ 2:9 Dut 7:6; 14:2; Aes 9:2; Wok 26:18; Efes 5:8 ⁸ 2:10 Əmru stori ye Hos 1:6, 9-10;
2-23. ⁹ 2:11 Gal 5:17,24 ¹⁰ 2:12 Mat 5:16 ¹¹ 2:13 Gris ramni “Sor nəkwai king.”

¹² 2:13 Taet 3:1

¹⁵Takasor məkneikin meinai Kughen rorkeikei mə kapəmiə norien huvə minə tukhani-əhu nəgkiarien ətəwao minə kape narmamə yamə mine kapəriə nirkunien rirkək.^x ¹⁶Kimia, pəh nien mə təvhagə hah ramarmaru irəmiə rəmhen kin yame yemehuə kirik ramarmaru ye slef kafan, meinai Kughen ruirisin ta əmiə tukun. Mərig rikimiə tukripəh nəsikien mimə, “Kughen ruirisin ta yo, kini ror məkneikin mə yakirkun norien naha nhagin yame yakorkeikei, nar apnapig mə in təvhagə hah.” Nikam. Kimia slef minə kape Kughen, kini ror məkneikin, taksəri-pən norien yamə mine kisatuatuk.

¹⁷Takhavəhsi-pən nisaiyen yame ratuatuk kimi narmamə m-fam. Taksorkeikei nəməhuak minə, in e narmamə kape Kughen minə, kini takhagin mhasiai Kughen, kini mhasiai min nəməhuə^y minə.^z

¹⁸Kimia slef minə, takasəkeikei misor nəkwai kapəmiə nəməhuə minə, kini mhavəhsi-pən nisaiyen kimi əriə. Taksor-pən məknakin kimi əriə m-fam, yamə mine kasor rimar-pre tuk əmiə, mine yamə mine kasərik mitə pik əmiə.^a ¹⁹Tukmə ror kimia naksor əmə nar atuatur, mərig kapəmiə nəməhuə minə kasor ahas-pre kimi əmiə, kini nakasərig rahas kin. Mərig riki Kughen tukragien tuk əmiə tukmə nakharəhpikin nipig əutən minə a masərer tim tim əmə meinai nakasarha-pən əmə tuk Kughen. ²⁰?Nakmə ta mə to nakor nar has kirik, kini nəməhuə minə khauh ik tukun, kini narmamə to khani-vi-vi ik tukun uə? Nikam, tukhani mə nimivəh narpinien yame ratuatuk. Mərig tukmə nakamor əmə norien huvə minə, nar apnapig narmamə kamhauh ik tukun, Kughen, rikin tukragien əmə tuk ik.^b ²¹Kughen rimnokrən kin əmiə mə taksərig nəmhəyen meinai Kristo rimnərig nəmhəyen tuk əmiə. In rimnəkupən mhajoun norien atuatur a mə kimia taksəri-pən əmə tamhek nihun.^c ²²Nəkwəkwə kape Kughen rimini kupən mimə,

“In rimipəh norien təvhagə has kirik,

kini In rimipəh niniyen nəgkiarien eikuə kirik.”^d

(Aes 53:9)

²³Narmamə kimnhani hah pawk In, mərig In rimipəh nhorpinien tai nəgkiarien has kapəriə. Rimnərig pawk nəmhəyen ye nipran, mərig rimipəh niniyen mə tukrarpin tai norien has kapəriə. Mərig In rimnərəhu-pən narimnar fam ye kwermi Kughen yame nipig m-fam kafan norien kape nəkirien narmamə in ratuatuk əmə.^e ²⁴Ye nipig a, Yesu rimnəker ye nai kamarkwao kin, mivəh narpinien kape təvhagə has minə fam kapətawə ye nipran. In rimamhə mə təvhagə has minə kapətawə tukror infamien kini mə kitawə tukhamragh, misəri-pən swatuk kape natuatukien.

^x 2:15 1 Pita 3:16 ^y 2:17 Gris ramni “Hasiai king.” ^z 2:17 Rom 12:10 ^a 2:18 Efes 6:5

^b 2:20 1 Pita 3:14,17 ^c 2:21 Mat 16:24; Jon 13:15 ^d 2:22 Jon 8:46; 2 Kor 5:21; 1 Jon 3:5

^e 2:23 Aes 53:7; 1 Pita 3:9

“Kimoh In, rimnərig nəmhəyen ye nipran tuk nivəh-miraghien
ətawə.”^f

(Aes 53:5-6)

25 “Apa kupən, kimia nimisəmhen kin sipsip yamə mine kaserwei.

Mərig taktəkun ai, nakwəsasarar minhauə tuk Yermamə Yame

Ramarha Huvə tuk Sipsip minə, in e, Yermamə Yame

Ramarha Huvə tuk nimraghien kapəmiə.”^g

(Esik 34:5-6)

Norien atuaturuk kape yerman mine piraovin yame kwəwarkurək ta

3 ¹⁻² Kini ye norien kirikianə əmə kape nisaiyen Yermaru, kimia
nipiraovin yamə mine nakwəsarkurək ta, takasəkeikei misor
nəkwai narman kapəmiə. Kini tukmə narman kapəmiə khapəh nhaniyen
nəfrakisien ye nəgkiarien kape Kughen, norien huvə əmə kapəmiə tukriv
əriə khauə mhani nəfrakisien iran. Narman kapəmiə tuksəm mə norien
kapəmiə ratuatuk, kini mine narmamə kamhasiai əmiə, norien e rəmhen
tuk niviyen əriə. Nəgkiarien kirik rirkək mə to naksəsik əpnis pən mhavi
əriə kin.^h ³⁻⁴ Pəh narman tuksəm əmiə kharkun mə nakhahuvə. Mərig
pəh nien mə nakahuvə meinai nakhavəhsi-pən neipən huvə, uə naksərər
huvə nīkwənemiə, uə naksəkwan jen uə nakharuk-pən narimnar kimnor
kin gol ye nimətirgimiə. Mərig pəh tuksəm əmiə kharkun mə nakhahuvə
tuk narimnar yame to ripəh nahasien tuk nipig kirik. In e ye nimraghien
kapəmiə, mə nakasarə mar, kini misarə apis-apis. Norien minə e khahuvə
ye nimri Kughen.ⁱ ⁵ In e norien kape nipianəhuak kupən yamə mine
kimisərəhu-pən tim tim nətərigien kapəriə ye Kughen. Iriə kimnasor
nəkwai narman minə kapəriə, kini ye norien a, kimisor rikiriə rhuvə.
⁶ Rəmhen kin Sera kupən, in ramor nəkwai Ebrahim, kini mamokrən kin
in mə kafan yemehuə. Kini kimia e kwənərəus kape Sera tukmə naksor
norien yamə mine kisatuaturuk, mhapəh nhaginien kin nar kirik.^j

⁷ Kini ye norien kirikianə əmə min, kimia narman yamə mine
nakwəsarkurək ta, misarə kimia nipiraovin kapəmiə, takasəkeikei
masarha huvə tuk nimraghien kapəriə. Takasəkeikei mhasiai əriə
meinai iriə khapəh nhaskaiyen rəmhen kin əmiə, kini mine kimia miriə
min takhavəh nar huvə e yame Kughen Rimtawə tukrivəsi-pre, in e
nimraghien rerin.^k Tukror məkneikin mə nar kirik rirkək yame to rərər
əswasig kin nəhuakien kapəmiə.

Nəməhuak minə fam

⁸ Nəgkiarien infamien e. Kimia mifam takasəkeikei misor məkneikin:
Takhavəh nətərigien kirikianə; rikimiə tukreihuə tuk əmiə minə;
taksorkeikei əmiə minə; taksor rikimiə rimar tuk əmiə minə; taksor

^f 2:24 Rom 6:11 ^g 2:25 Mat 9:36; Jon 10:14; Hib 13:20-21 ^h 3:1 Efes 5:22

ⁱ 3:3 1 Tim 2:9 ^j 3:6 Jen 18:12 ^k 3:7 Efes 5:25

nərigien kapəmiə reiwaiyu. ⁹Kini tukmə narmamə kasor ahas-pre tuk əmiə, mərig takhapəh nisarpinien tai norien has kapəriə. Tukmə narmamə kasəgkiar has-pre kimi əmiə, mərig takhapəh nisarpinien. Mərig taksəhuak, misaiyoh Kughen mə tukror huvə pən kimi əriə. Taksor məkneikin meinai Kughen rimnokrən kin əmiə mə taksor məkneikin, mīpihavəh nīhuvəyən kafan. ¹⁰Meinai Nəkwəkwə kape Kughen rimini kupən mimə,

“Yermamə yame rorkeikei nimraghien huvə,
kini morkeikei mə tukramərig huvə ye nipig mifam,
in to ripəh niniyen nəgkiarien has minə,
kini in to ripəh neikuəyen.

¹¹ In tukraməkeikei marar ye norien has minə,
kini mor əmə narimnar yame rhuvə.

In tukraməkeikei mamarkut pik mə tukramarə iriə narmamə m-fam ye nəmərinuyen.

¹² In tukraməkeikei mamor məkneikin meinai Kughen Yermaru ramarha huvə tuk narmamə yamə mine kisatuatuk,
kini mamətərig huvə kin nəhuakien kapəriə,
mərig In mamor tikmir kimi narmamə yamə mine kasor təvhagə hah.”
(Sam 34:12-16)

¹³ Kini tukmə naksarkut pik tuk norien narimnar yamə mine khahuvə, yermamə kirik rirkək yame to rorah əfrakis əmiə. ¹⁴ Mərig tukmə narmamə kamhauh əmiə tuk norien atuutuk kapəmiə, mərig Kughen tukrivəhsi-pre nīhuvəyən.

“Takhapəh nhaginien kin nəmhəyən yame narmamə tukasor,
kini pəh rikimiə tukripəh nəsik-pikien.”^l
(Aes 8:12-13)

¹⁵ Takasəkeikei mhavəh Yesu Kristo rəmhen kin Yermaru kapəmiə maməkupən ye nimraghien kapəmiə. Kini tukmə narmamə kisaiyoh əmiə mhamə, “Rhawor e nakasərəhu-pən məknaikin nətərigien kapəmiə ye Yesu,” kini nipig mifam takasəkeikei misərer matuk tuk nhorpinien nəgkiarien kapəriə. Mərig tukmə naksəgkiar, səgkiar mar kimi əriə, mhasiai əriə. ¹⁶ Kini ye nipig mifam takasəkeikei mharkun mə norien kapəmiə in ratuutuk əmə. Kini tukmə narmamə khani has norien huvə minə kapəmiə meinai kimiə narmamə kape Kristo, mərig iriə tukpisauris tuk nini-hahyən əmiə.^m ¹⁷ Tukmə ye nərigien kape Kughen mə narmamə tukhauh əmiə tuk norien huvə minə kapəmiə, nar e in rhuvə rapita yame naksor norien has, narmamə kamhauh əmiə tukun. ¹⁸ Ror məkneikin meinai Kristo rimamhə tuk təvhagə has minə, rimamhə mīkirikianə əmə, nəmhen. In yemə atuutuk əgkəp, mərig rimamhə tuk narmamə yamə mine khapəh nisatuatukien mə In tukripik əriə mhavən

^l 3:14 Mat 5:10; 1 Pita 2:20; 4:14 ^m 3:16 1 Pita 2:12

tuk Kughen. Kimishopni In, nipran rimhə, mərig Nanmin kape Kughen rimnor In ramragh min ye nimhəyen kafan. ¹⁹Məkneikin Nanmin kape Kughen rikir In rivən mini-ərhav nəgkiarlen kape Kughen kimi nanmi narmamə yamə mine kwənhəmhə misəmir ye kalabus, ²⁰iriə a yamə mine kimisəsik pawk nəkwai Kughen, mərig In rimneito kin əriə, nərigien kafan rəpomh. In a ye nipig yame Noa rimnəvhirəkin rao iran, narmamə eit əmə kimnisarə ye nəkwai rao, kini Kughen rimivəh miragh əriə ye nipig rao a rimnaiyu mameiai-pən ye nu ehua.ⁿ ²¹Kini nu ehua a in rimnor nimtətien ye baptaes yame ramhajoun mə Kughen ravəh miragh ətawə ye norien e yame In rimnor Yesu Kristo rimamragh min ye nimhəyen kafan. Mərig norien baptaes e, nipran, pəh nien mə kaməkwi-ta nəmkimik ye niprai jir, mərig nipran e kitawə kwəsarar ye norien has kapətawə, mhauə tuk Kughen, masərig yerkitawə mə təvhagə has ruirkək. ²²Kini Yesu Kristo ruavən ta apa ye rao ye neai, kini mamkwətə ye nikar Kughen matuk, mamehua ye agelo minə fam, mine yarmhə minə fam, mine nanmin minə fam, mine yermaru minə fam.

Swatuk kape norien nəkwai Kughen

4 ¹Meinai nipig Yesu Kristo rimnamarə ye tokrei tanə, In mamərig rahas ye nipran, kini ye norien kirikianə əmə min, kimiə takasəkeikei mhawəh min nərigien a, mə taksərer tim tim. Meinai yermamə yame ramərig rahas ye nipran, ramhajoun mə rinəpəh ta norien kape təvhagə has.^o ²Ror məkneikin, kimiə yamə mine nakasarə hanə ye tokrei tanə e, takhapəh nisəri-pənien narimnar has yamə mine kamhaurə atuk ye nərigien kapəmiə. Mərig taksor nəkwai Kughen. ³Mərig kimiə nakwəsoriah ta nipig rehua tuk nikwasigien kin norien minə kape narmamə yamə mine khapəh nhaniyen nəfrakisien ye Kughen. Kupan kimiə nakamhakir apnapig nipiraovin; kini nətərigien kapəmiə ramvən əmə tuk nar has minə; kini misapis pik kin ninimien; kini masor lafet kape nīrpəhuyen nipiraovin; kini mamhanim alikol kini misapis misarmar; kini masəhuak kimi nanminar minə, in e nəpnaihyen kafan rahas pik.^p ⁴Mərig taktəkun ai, rukreikin kapəriə kapə meinai kimiə nakwəsəpəh nhakwasigien kin əriə mamhavən kimiə miriə mhavi-ərhav ye kwənharəruə kape təvhagə has kapəriə. Kini iriə masoriah pik nhagmiə tukun. ⁵Mərig iriə tukasəkeikei mhani-ərhav narimnar fam ye nimraghien kapəriə kimi Kughen yame In ramərer matuk mə tukrəkir əmhen narmamə yamə mine kwənhəmhə mine yamə mine kamhamragh.^q ⁶Ror pən kwənhani-ərhav-pən ta Nəvsaoyen Huvə kimi narmamə yamə mine kwənhəmhə ta^r; mə nar apnapig mə narmamə

ⁿ 3:20 Jen 6:1–7:24 ^o 4:1 Rom 6:2,7 ^p 4:3 Efes 2:2-3 ^q 4:5 Wok 10:42 ^r 4:6 Əmru 1 Pita 3:19-20 mine 1 Tes 4:13-18.

kimnhauh əriə ye tokrei tanə, mərig Nanmin kape Kughen rirkun norien əriə mə tuksarə iriə min ye rao ye neai.

⁷Kitawə kwənhauə ipakə tuk nipig yame narimnar minə fam tukharkək iran. Ror məkneikin, rikimiə tukramarə, kini takasəkeiki misarha huvə tuk nimraghien kapəmiə, mə takharkun nəgkiarien kimi Kughen ye nəhuakien yame ror nanmin.^s ⁸Mərig nar yame rhuvə pik mə takasor - taksorkeikei əmiə minə yerkimie m-fam, meinai tukmə nakasor məknakin, takhapəh nisərigien norien has yamə mine nakasor irəmiə minə.^t ⁹Nəkwai nimə kapəmiə, kape narmamə m-fam. Tukmə khaurə ye nəkwai nimə, takhapəh nhani-pikien əriə. ¹⁰Kughen rimiwəh-sipre nirkunien pisin pisin kimi əmiə kirikianə kirikianə. Rhuvə mə taksor narimnar ye nirkunien minə a misasitu irəmiə minə. Kini taksor narimnar a ye norien kape yorwok yamə mine kasor wok atuatur kape Kughen nipig mifam. Taksəwhai nihuvəyen kafan ye swatuk pisin pisin yamə mine In rimiwəh-si-pre. ¹¹Tukmə Kughen rimiwəh-sipən nirkunien kimi yermamə kirik tuk nini-ərhavyen nəgkiarien, pəh tukrəgkiar rəmhen kin yame Kughen atuk In raməgkiar. Kini tukmə Kughen rimiwəh-si-pən nirkunien kimi yermamə kirik tuk nasituyen ye narmamə, pəh tukrasitu irəriə ye nəsaninien yame Kughen riwəh-si-pən kimin. Ye norien minə fam, narmamə tuksəgnəgin Kughen tuk nar yame Yesu Kristo rimnor. Pəh kitawə tukhani-ərhav kafan nihuvəyen mine nəsaninien mhavən mhavən mhapəh nisorien infamien. Amen.”

Nəməhuak minə tuksərig rahas ye nipairiə

¹²Yo minə tiksin, yame yakorkeikei pik əmiə, takhapəh nisakurien tuk nəmhəyen yamə mine kamhaurə tuk əmiə mə tuksəm-ru nhatəyəyen kapəmiə. ¹³Mərig tukmə nakasərig nəmhəyen rəmhen kin yame Kristo rimnərig, pəh rikimiə tukramagien əmə, mə nipig yame Kristo tukrirerig-pə min iran, nikhakien tukrarkurao iran, rikimiə tukragien pik.^v

¹⁴Tukmə narmamə kamhani hah əmiə tuk nhag Kristo, mərig Kughen tukriwəh-si-pre nihuvəyen, meinai Nanmin kape Kughen yame rəsanin makak, raməmir irəmiə.^w ¹⁵Rhuvə mə, tukmə narmamə khamə tukhauh ik, pəh nien mə kamhauh ik meinai nimnakapir loa kirik, uə nimnhopni yermamə, uə nimnəkrəh kin nar kirik, uə nimnəgkiar ye nar kirik yame pa rimə kafam. ¹⁶Mərig tukmə khamə tukhauh ik, pəh tukhauh əmə ik meinai ik yeməhuak kirik. Kini takpəh naurisien tukun. Mərig takəgnəgin Kughen meinai nakvəh nhag e Kristen. ¹⁷Ror məkneikin meinai nipig kape nəkirien narmamə ruərikakun ta. Kini Kughen tukrəkupən məkir narmamə minə kafan. !Kini rahas pik tuk narmamə

^s 4:7 Rom 13:11-12 ^t 4:8 1 Pita 1:22 ^u 4:10-11 Rom 12:6-8 ^v 4:13 Wok 5:41; Jem 1:2; 1 Pita 1:6-7 ^w 4:14 1 Pita 2:20

yamə mine khapəh nisətərigien kin Nəvsaoyen Huvə kape Kughen!

¹⁸Nəkwəkwə kape Kughen ramni mimə,

“Tukmə narmamə yamə mine kisatuatuk, yamə mine Kughen

rimivəh miragh əriə kamharəh-pikin nipig əutən,

kini mərig, narmamə yamə mine kaseinein Kughen masor təvhagə

hah, tukamharəh-pikin pik nipig əutən.” (Prov 11:31)

¹⁹Kini ror məkneikin, narmamə yamə mine Kughen rameighan kin əriə kisərig rahas ye nipirairiə, tukasəkeikei misərhū-pən nimraghien kapəriə ye kwermīn, yame rimnor narimnar fam, yame In to rapəh nor-təkunien kafan nəgkiarien. Kini rhuvə mə iriə tukasəkeikei masor norien yame rhuvə mamharpin.

Nəgkiarien ramvən kimi elda minə mine nitamaruə

5 ¹Kini taktəkun ai, yakorkeikei mə jakəgkiar kəskəh kimi əmiə elda minə kape niməhuak. Yo elda kirik rəmhen kin əmiə, kini yo min yimnəm kin nimrik nəmhəyen kape Kristo, kini yo jakvəh nimraghien rerin yame Kristo tukrivəhsi-pə.^x ²Kafak e nəgkiarien yakamni-pre tuk əmiə mimə, taksarha huvə tuk narmamə minə kape Kughen yamə mine kasəmīr ye kwermimīə, rəmhen kin yermamə yame ramarha huvə tuk sipsip minə. Pəh nien mə naksarha huvə tuk narmamə minə kape Kughen meinai kaməkeikei kimi əmiə tukun, mərig meinai rikimiə ramagien tukun. In e nərigien yame Kughen rorkeikei. Kini takhapəh nisor-əməyen tuk mane; mərig taksor meinai rikimiə ramagien əmə mə taksasitu ye narmamə.^y ³Mərig rapəh nəmhenien mə kimiə takhauə misəmhen kin nəmasur yamə mine kasərik mitə yorwok kapəriə minə, mərig kimiə taksor norien yame in ratuatuk mihuvə mə nəməhuak minə tuksəm norien kapəmiə khakwasig kin.^z ⁴Yamehuə kape narmamə yamə mine kasarha huvə tuk sipsip minə natukrirerig-pə min, kini ye nipig a, In tukrivəh-si-pre kapəmiə nərokien, rəmhen kin yame kəvəvhao-pən kin nar kirik ye kapən kapə yermamə yame rimnapita ye naiyuyen. Mərig nərokien e, nimraghien rerin, to rapəh nahasien tuk nipig kirik.^a

⁵Kini ye norien kirikianə əmə min, kimiə nitamaruə, hasiai masor nəkwai elda minə kape niməhuak. Kini kimiə mifam əgkəp takhavəhsi-əhu kapəmiə nərigien, mhasiai əmiə minə fam. Taksor məknakin meinai Nəkwəkwə kape Kughen ramni mimə,

“Kughen rikin rapəh nagienien tuk narmamə yamə mine kisausit, mamərəer əswasig kin əriə,

mərig In ramautə-pən kin kafan nihuvəyen kimi narmamə yamə

mine kamhavəhsi-əhu atuk əriə.”^b (Prov. 3:34)

^x 5:1 Rom 8:17-18; 2 Kor 1:5-7; Efes 3:13; Fil 1:29 ^y 5:2 Jon 21:15-17; Wok 20:28

^z 5:3 2 Kor 1:24; Fil 3:17; Taet 2:7 ^a 5:4 Rev 2:10 ^b 5:5 Efes 5:21; Jem 4:6

⁶Kini ror məkneikin, takhavəh-si əhu atuk əmiə masəmir ye kwermi Kughen əsanin mə In tukrivəh-si haktə əmiə ye nipig atuatur kafan.^e
⁷Narimnar fam yamə mine nakasərig pik mhapam kin, havəhsi-pən kimi Kughen meinai In ramarha huvə tuk əmiə.^d

⁸Sarha, masərig əmiə, meinai, kapəmiə tikmir Setan in rəmhen kin laeon yame ramaiyu apis apis, mamokworuə, nehe nəkwān ramaiyu, mamarha-kin yermamə mə tukrəs mətgai.^e ⁹Sərer tim tim ye nhatətəyen kapəmiə nipig Setan ramuə tuk əmiə,^f meinai nəməhuak minə tiksin ikin minə fam ye tanimtanə, kimiə miriə nakasərig nəmhəyen kirikianə əmə.^g

¹⁰Mərig takasərig nəmhəyen kape nipig kwakwə əmə, kwasig ikin, Kughen tukror əmiə naksərig rhuvə min ye kapəmiə nimraghien, kini mor naksəsanin ye kapəmiə nhatətəyen, masərer tim tim, kini nar kirik rirkək mə to rivi-ta əmiə. Nihuvəyen minə fam kamhasi-pən əmə tuk Kughen, kini In rimnokrən kin əmiə mə takhauə tuk Kristo misarə ye rao ye neai kape rerin. ¹¹Pəh kitawə tukhani-ərhav nəsaninien kape narmaruyen kafan, mamhavən, mhavən, mhapəh nisorien infamien. Amen.

Pita rini nəgkiarien infamien kafan ye nəkwəkəwə e

¹²Kwən e Saelas^h rimnasitu irak, kimru min, yakrərai nəkwəkəwə e, kini yakaməm in rəmhen kin piak kirik, in yemə huvə kirik, kini kafak nəfrakisien raməmir iran. Yakmərərai nəgkiarien kwakwə ye nəkwəkəwə e kimi əmiə mə jakrəvəh-si haktə kapəmiə nətərigien. Kini yakamni-ərhav nərigien yame yimirai ta, yamə mine kasəgkiar ye nihuvəyen əfrakis kape Kughen. Sərer timtim irəriə.ⁱ ¹³Piaumiə minə mine nowinmiə minə kape niməhuak eikin e Rom kasokrən huvə irəmiə. Kughen rimirpen əmiə miriə. Kini kwən e Mak yame yakokrən kin in mə ‘narik,’ in min ramokrən huvə irəmiə.^j ¹⁴Sokrən huvə irəmiə minə rəmhen kin mə kimiə kirikianə əmə ye Kristo.

Pəh Kughen tukrautə-pre kin kafan nəmərinuyen kimi əmiə m-fam e narmamə kape Kristo minə.

^e 5:6 Mat 23:12; Luk 14:11; Jem 4:10 ^d 5:7 Mat 6:25-30 ^e 5:8 1 Tes 5:6

^f 5:9 Efes 6:10-18; Jem 4:7 ^g 5:9 Efes 6:11-13; Jem 4:7 ^h 5:12 Gris ramni Silvanus, mərig tukmə ror nhag pisin e Saelas. ⁱ 5:12 Wok 12:2,25; 13:13; 15:22,30 ^j 5:13 Nəgkiarien kape Gris ramni mə, “Nipig naksofugin əmiə minə, taksor ‘holy kiss’ irəmiə minə.” ‘Holy Kiss’ ror nintətien mə kasofugin pən ye Yesu masorkeikei əriə minə.